

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5750043

ชื่อโครงการย่อยที่ 1 : ความเดิมแท้บนการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง

ชื่อนักวิจัย : นางสาววิศิษฐ์ศิริ ชูสกุล หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ระยะเวลาโครงการ : สิงหาคม 2557 – ธันวาคม 2558

การนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมสมัยใหม่ในเชิงพาณิชย์มีมากขึ้น ทำให้คุณค่าและความหมายของความเป็นตัวตนในกลุ่มชาติพันธุ์เปลี่ยนแปลงไป ความเดิมแท้จึงเป็นสิ่งที่ผู้คนแสวงหาผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง 2) ศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการนำอัตลักษณ์มาเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง 3) ศึกษาระดับความสำคัญของความเดิมแท้ต่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง และ 4) สร้างต้นแบบรองรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบนฐานความเดิมแท้ของกลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพจากชาติพันธุ์ทั้ง 8 ชาติพันธุ์ที่อาศัยในพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง ได้แก่ ไทดำ ไทพวน ไทแสก ไทชา ไทญ้อ ไทกะเลิง ไทโส้และภูไทในจังหวัดเลย หนองคาย นครพนมและมุกดาหาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์และภาครัฐ และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชมกิจกรรมของชาติพันธุ์ในพื้นที่

ผลการวิจัย พบว่า อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์มีความหลากหลายและแตกต่างกันตามภูมิหลังของชาติพันธุ์ ประกอบด้วย 1) ลักษณะของพื้นที่ 2) ทรัพยากร 3) ประเพณีและวัฒนธรรม และ 4) การบริหารจัดการของชุมชน ความเดิมแท้ของอัตลักษณ์ได้ปรับเปลี่ยนไปตามความทันสมัยเพื่อความอยู่รอดของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการอนุรักษ์บนพื้นฐานความเดิมแท้ กลุ่มชาติพันธุ์มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวและยอมเผยแพร่อัตลักษณ์ของตนเองผ่านพื้นที่การท่องเที่ยว ทั้งนี้ ชุมชนมีระดับการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ทั้งด้านรูปแบบ ด้านหน้าที่และการใช้สอย และด้านคุณสมบัตินามธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักท่องเที่ยวยังให้ความสำคัญกับประสบการณ์ด้านความเดิมแท้ของการท่องเที่ยวและยอมรับอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ให้มีความเดิมแท้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวเข้าใจกระบวนการสร้างสินค้าทางวัฒนธรรมที่สร้างความหมายและเพิ่มคุณค่าใหม่ต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว ประกอบกับความเดิมแท้และอัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ลื่นไหล ปรับเปลี่ยนและเกิดขึ้นใหม่ได้ในบริบทและเวลาที่เปลี่ยนไป และนักท่องเที่ยวได้ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนเกิดการรับรู้ประสบการณ์ด้านความเดิมแท้จากกิจกรรม ส่วนต้นแบบรองรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่บนพื้นฐานของลักษณะความเดิมแท้ โดยชุมชนมีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับอัตลักษณ์ในบริบทของภูมิสังคมที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความเดิมแท้, อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์, แม่น้ำโขง, การท่องเที่ยว

Abstract

Project code : RDG5750043

Sub project title : The authenticity in Mekong ethnic cultural tourism

Researcher : Wisitsiri Chusakul **Project period :** August 2014 - December 2015

The image presented of ethnic identities has been devalued because of the rise of contemporary commercial society. This results in a decrease in their values and ethnic identity. The search for authenticity through tourist activity is increasing. The research objectives are 1) to study the identity of the ethnic groups along the Mekong river, 2) to study the locals' attitudes which allow their identities to support the Mekong river ethnic cultural traditions, 3) to study the importance of the authenticity rating in the Mekong ethnic cultural attraction, and 4) to create a model to support the authentic Mekong ethnic cultural attraction.

For the research methodology both qualitative and quantitative research methods were used to get the data from the following ethnic groups: Taidam, Puan, Sak, Kha, Yor, Kaleng, So, and Phutai, which are in the areas of Loei, Nongkhai, Nakhonpanom, and Mukdahan province. The research tools are interview and questionnaire. The participants are divided into three groups: 1) local people, 2) governments or organizations related to tourism, and 3) tourists who visited ethnic villages.

The research results show that ethnic identity is various and differs due to background. It is comprised of location, resources, tradition and culture, and local's management style. The authenticity of the ethnic identity was changed by the modernization, simply in order to survive. Tourism activity can allow authentic ethnic identity to be conserved. The locals have a positive attitude towards tourism and are pleased to publish their identities through the tourism context. They have a great change in their ethnic identity by changing the role, utilization, immaterial quality from of the identity. In term of tourists' opinions, they are still willing to pay to find an authentic tourism experience and are willing to accept the authenticity of the ethnic identity. They enjoy a cultural tourist product which increases the meanings and values of their experiences. Due to the fact that authenticity and identity are dynamic and fluid, the cultural product can adapt and occur in both context and time, even as these change. In addition, tourists interact with ethnic locals that create an authentic experience from the activity. The model supports an ethnic cultural attraction based on the authenticity of identity by setting up ways to protect the ethnic identity in different social landscapes.

Keywords : authenticity, ethnic identity, Mekong river, tourism